

Σεξισμός, βιολογικός ντετερμινισμός, καταστολή και τιμωρία: ένας ολοκληρωτισμός εν εξελίξει

Της Ελένης Αναστασιάδου

Πριν μερικές μέρες, στο Livemedia, ο Υφυπουργός Υγείας και υπεύθυνος για την Ψυχική Υγεία, Δ. Βαρτζόπουλος, έκανε αναφορές που προκάλεσαν έντονη αντίδραση. Μιλώντας για τις γυναικοκτονίες, χρησιμοποίησε απαράδεκτους όρους, προσπαθώντας να τις εξηγήσει ως ένα είδος «βιολογικού φαινομένου», αναπαράγοντας ακροδεξιά ρητορική ακραίου μισογυνισμού.

Συγκεκριμένα ανέφερε πως: «Είχαμε αύξηση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας, επειδή ακριβώς οι επιθετικοί χαρακτήρες δεν εκτονώνονται έξω, κλείνονται στο σπίτι και εκεί εκδηλώνουν την επιθετικότητά τους στις γυναίκες τους. Και λέω συνειδητά στις γυναίκες τους, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι σε όλη την πανίδα, σε κάθε μορφή εμβίων όντων το αρσενικό είναι πάντοτε επιθετικό. Είναι πιο επιθετικό, γιατί αυτό είναι το οποίο στη φύση κυνηγάει την τροφή και αναλαμβάνει την επιθετική διεκδίκησή της ή την άμυνά της. Το θηλυκό είναι για άλλες δουλειές, για να τίκτει. Είτε γίνεται στην αγέλη είτε γίνεται στη δυαδική μορφή που έχουμε στο homo sapiens. Άρα είναι η φύση των πραγμάτων το αρσενικό να είναι το επιθετικό, κατά συνέπεια η έννοια της γυναικοκτονίας πραγματικά έχει μια βιολογική βάση.»

Αυτή η τοποθέτηση αποκαλύπτει την ηθική στάθμη του κ.Βαρτζόπουλου και όσων εκπροσωπεί, καθώς για αυτόν η προμελετημένη στυγερή γυναικοκτονία μιας γυναίκας που ήθελε να ξεφύγει από τον κακοποιητή σύζυγό της είναι αποτέλεσμα των ενστίκτων εντός άντρα που είναι από τη φύση του επιθετικός

επειδή από τη φύση του κυνηγάει την τροφή... Η τοποθέτηση του αποκαλύπτει την αντίληψή του για τη θέση της γυναίκας, για τη φύση της συζυγικής σχέσης. Ότι ο άντρας, δηλαδή, δικαιούται να δολοφονήσει και να κακοποιήσει εξαιτίας της «φύσης» του, ακόμη κι αν αυτό προϋποθέτει απόλυτη εξουσία πάνω στη γυναίκα: εξουσία πάνω στην ίδια τη ζωή της. Όπως έχει φανεί, μάλιστα, από τη γενικότερη αντίληψη της Κυβέρνησης για την έμφυλη βία, ο γυναικοκτόνος δικαιούται και μια μικρή ποινή, γιατί δεν έκανε και τίποτα φοβερό. Άλλωστε, σύμφωνα και με τις οδηγίες του Κ.Μπαλάσκα μπορεί να επικαλεστεί και «βρασμό ψυχικής ορμής» για ευνοϊκότερη στάση της αστυνομίας...

Φαίνεται, επίσης, ο Υφυπουργός Υγείας να κάνει στροφή στη θεωρία περί «εγκληματικού μυαλού», που νομίζαμε πως έχει καταρριφθεί. Μια θεωρία επιστροφής στον Μεσαίωνα που υποστηρίζει πως το έγκλημα είναι μια μορφή ασθένειας, ενώ ο εγκληματίας είναι ο φορέας αυτής της ασθένειας. Επίσης, σύμφωνα με αυτήν τη θεωρία, ο εγκληματίας αποτελεί μια ανωμαλία στην κοινωνία, προκαλώντας αναστάτωση και βλάβη και μπορεί να θεωρηθεί ως ένα «κακοσχηματισμένο» άτομο εξαιτίας βιολογικών ή γενετικών παραγόντων. Ακόμα, λοιπόν, στο 2024 ψάχνουμε θεωρίες που βασίζονται στη «φύση» και τα «ένστικτα».

Ωστόσο, το να προσπαθείς να δικαιολογήσεις τη γυναικοκτονία, τη βία και τον σεξισμό με δήθεν ένστικτα και επιχειρήματα «περί φύσης» είναι ξεδιάντροπο και απαράδεκτο. Οι γυναικοκτονίες δεν έχουν καμία βιολογική βάση. Έχουν μόνο κοινωνική βάση και είναι αυτή του μισογυνισμού και της ψευδαίσθησης των αντρών ότι τα σώματα των γυναικών τους ανήκουν. Σχετίζεται με την ανατροφή, τον πολιτισμό και τον σεξισμό και ότι απορρέει από αυτόν. Κανένας δεν γεννιέται μισογύνης και κυρίως κανένας δεν γεννιέται γυναικοκτόνος. Καμία φύση δεν ξεπλένει όσους διαπράττουν εγκλήματα κατά των γυναικών. Κάθε προσπάθεια να ιατρικοποιηθεί η έμφυλη βία και να αποδοθούν βιολογικά αίτια αποτελεί επικίνδυνη πρακτική, καθώς τις αντιμετωπίζει ως «φυσιολογικά» φαινομένα, ενώ θηλυκότητες χάνουν τη ζωή τους λόγω της έμφυλης ταυτότητας τους. Ιδίως όταν τέτοιες δηλώσεις

προέρχονται από επίσημες ή θεσμικές πηγές, μεταδίδεται το μήνυμα πως η εν λόγω συμπεριφορά είναι αποδεκτή και έχει βιολογικές ρίζες, δημιουργώντας ένα κλίμα ανοχής έναντι των εκφραστών και των πεποιθήσεων που προωθούν την κακοποίηση, ενώ οι γυναίκες εξακολουθούν να περιορίζονται σε στερεότυπους ρόλους. Οι συντηρητικοί σκοταδιστές είναι ικανοί να υποστηρίξουν τα πάντα αρκεί να μην παραδεχτούν την ύπαρξη του σεξισμού και των κοινωνικών νορμών που τον συντηρούν.

Καθημερινά βιώνουμε σε όλο του το βάθος ένα ταξικό και σεξιστικό κράτος βλέποντας να πεθαίνουν παιδιά στο τρένο, να κινδυνεύουν να βιαστούν από τους ισχυρούς στις γειτονιές που κατοικούν, να δολοφονούνται θηλυκότητες από τους γυναικοκτόνους κακοποιητές τους μπροστά σε αστυνομικά τμήματα, να πνίγονται άνθρωποι και παιδιά στο Αιγαίο. Πρόκειται για ένα κράτος τρομοκρατίας και τιμωρίας.

Στεκόμαστε αλληλέγγυοι και αλληλέγγυες προς όλες τις θηλυκότητες που έχουν υποστεί κακοποίηση, βιασμό ή ακόμη και δολοφονία είτε στο σπίτι είτε στο δρόμο είτε στην εργασία τους. Συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε κατά της κακοποίησης και της βίας υπερασπιζόμενοι τα δημοκρατικά μας δικαιώματα. Κάθε καταγγελία αξίζει την υποστήριξη μας, ενώ δεν ξεχνάμε αυτούς που δεν έχουν ακόμη τη δύναμη να μιλήσουν. Δεν αφήνουμε καμία να αντιμετωπίζει μόνη της την έμφυλη κακοποίηση και την αδικία. Η πάλη απέναντι στον σεξισμό ενώνεται με τον αγώνα ενάντια στην ανεργία και τον ρατσισμό. Μόνο με τη δυνατή συνολική αντίσταση μπορούμε να απελευθερώσουμε την κοινωνία από το σύστημα που τρέφει τον σεξισμό τη φτώχεια και τη βία.